

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 328/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. mája 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ KROJ], [REDAKČNÝ KROJ], a [REDAKČNÝ KROJ], [REDAKČNÝ KROJ], zastúpených advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 21 ods. 1, čl. 33 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 52/2012 a jeho rozsudkom z 27. marca 2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKČNÝ KROJ] a [REDAKČNÝ KROJ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2013 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 21 ods. 1, čl. 33 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 52/2012 a jeho rozsudkom z 27. marca 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia mali v trestnom konaní vedenom proti obvinenému [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinený“) postavenie poškodených.

Obvinený bol stíhaný pre spáchanie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona, sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. Obvinený počas stíhaného skutku, ktorý sa stal 16. júna 2012, usmrtil tri osoby (príbuzných sťažovateľov), pričom sťažovatelia pri pokuse obvineného o ich zavraždenie utrpeli strelné poranenia.

Obvinený bol rozsudkom špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 52/2012 z 27. marca 2013 uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, za čo

mu bol uložený podľa § 144 ods. 2, § 38 ods. 2 a 8, § 36 písm. j) a l), § 37 písm. f) a h), § 41 ods. 1 a § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov, trest prepadnutia veci, ústavné ochranné psychiatrické liečenie a ochranný dohľad na dobu 3 rokov. Sťažovateľov (ako aj ďalších poškodených) odkázal špecializovaný trestný súd s ich nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Keďže obvinený aj prokurátor sa po vyhlásení napadnutého rozsudku vzdali odvolania, predseda senátu vyhotovil zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie. Výrok, ktorým špecializovaný trestný súd odkázal poškodených (sťažovateľov) s ich nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, sťažovatelia napadli odvolaním, o ktorom v čase podania sťažnosti ústavnému súdu ešte nebolo rozhodnuté.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že zákon im „... neumožňuje podať riadny opravný prostriedok voči vyššie uvedenému rozsudku..., v časti do výroku o vine a treste, ktorý má za následok porušenie vyššie uvedených základných práv a slobôd a taktiež má význam na rozhodovanie o nároku sťažovateľov ako poškodených na náhradu škody v rámci adhézneho konania. Voči uvedenému rozsudku v časti do výroku o náhrade škody sťažovatelia podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom v čase podania tejto sťažnosti nebolo rozhodnuté a táto časť ani nie je predmetom tejto sťažnosti.“.

Podstata sťažnosti je založená na tvrdení sťažovateľov, že trest uložený obvinenému je celkom neprimeraný, pričom zároveň zastávajú názor, že všeobecný súd pochybil, pokiaľ na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o zmenšenej príčetnosti obvineného, v dôsledku ktorej pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu odňatia slobody za súčasného uloženia ochranného liečenia.

Znalecký posudok z oblasti psychiatrie a psychológie vypracovaný v trestnom konaní považujú sťažovatelia za neobjektívny a jeho závery spochybňujú, keďže

- znalci boli neobjektívni [má ísť o tých istých znalcov (dvaja zo znalcov), ktorí „sa podpísali pod návrh na skúmanie duševného stavu v zdravotníckom ústave v kauze [REDACTED] [REDACTED], pričom túto problematiku riešilo aj Medzinárodné kolokvium znalcov – psychiatrov, ktorí vyslovili znepokojenie nad tým, že v tomto prípade sú indikované jasné známky zneužitia psychiatrie, ktoré sú v rozpore s princípmi Svetovej psychiatrickej organizácie.“],

- znalecký posudok obsahuje množstvo zastaraných odborných pojmov,
- diagnózy uvedené v znaleckom posudku nezodpovedajú v zmysle odbornej literatúry symptomatológii príslušných diagnóz,
- je v nich nedôvodné konštatovanie výpadkov pamäti u obvineného,
- výpovede znalcov na hlavnom pojednávaní si navzájom protirečili.

Z uvedených dôvodov sťažovatelia navrhovali počas hlavného pojednávania doplniť dokazovanie nariadením kontrolného znaleckého dokazovania z oblasti psychiatrie a psychológie, pričom špecializovaný trestný súd o ich návrhu na doplnenie dokazovania nijakým spôsobom nerozhodol a vec uzavrel bez nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania.

Sťažovatelia tiež namietajú skutočnosť, že vo veci bol vyhotovený zjednodušený rozsudok s poukazom na § 172 ods. 2 Trestného poriadku. V tejto súvislosti sťažovatelia, vychádzajúc z čl. 46 ods. 1 ústavy, tvrdia, že bolo povinnosťou špecializovaného trestného súdu odôvodniť napadnutý rozsudok aspoň v časti týkajúcej sa nároku na náhradu škody, keďže v § 172 ods. 2 Trestného poriadku sa ustanovuje možnosť vzdať sa odvolania len prokurátorovi obvinenému, nie však poškodeným.

Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že na hlavnom pojednávaní konanom 26. marca 2013 boli ich splnomocnencom kladené znalcom otázky, ktorých časť nebola špecializovaným trestným súdom pripustená z dôvodu, že mali presahovať rámec, v ktorom si môžu uplatňovať svoje práva poškodení.

Sťažovatelia formulujú svoje výhrady aj k tomu, že špecializovaný trestný súd sa podľa nich nevysporiadal s rasovým motívom konania obvineného, a tvrdia, že v dôsledku zákonnej úpravy, ktorá poškodeným neumožňuje podať opravný prostriedok proti výroku o vine a treste (obzvlášť za situácie, keď právo podať opravný prostriedok nevyužije prokurátor), došlo v ich prípade k porušeniu čl. 13 dohovoru, ktorý zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy pred vnútroštátnym orgánom.

V súvislosti s namietaným zásahom do práva na život (čl. 2 ods. 1 dohovoru a čl. 15 ods. 1 ústavy) sťažovatelia namietajú, že štát vo vzťahu k obvinenému zlyhal, pretože nezákonnému zásahu do práva na život bolo možné zabrániť a predísť tak tragédii. Obvinený bol v čase spáchania skutku zamestnaný ako príslušník obecnej polície a podľa názoru sťažovateľov bol teda v postavení verejného činiteľa. Ak by u príslušníkov obecnej polície dochádzalo k opakovanému výkonu psychologických testov (nielen pri ich prijímaní), mohlo sa predísť tragédii. V súvislosti s právom na život sťažovatelia poukazujú na pozitívny záväzok štátu a jeho povinnosť účinne vyšetriť zásah do práva na život, pričom táto povinnosť sa podľa nich nevzťahuje len na vyšetovanie pred začatím konania na súde, ale na celé konanie ako také (Onerzildiz v. Turecko). Záväzok štátu podľa čl. 2 dohovoru nemožno podľa sťažovateľov splniť len konaním o náhrade spôsobenej škody (Kaya v. Turecko).

Sťažovatelia zdôrazňujú, že vyšetovanie v ich trestnej veci nemohlo byť v žiadnom prípade účinné, keďže

- existujú dôvodné pochybnosti o kvalite vyhotoveného znaleckého posudku,
- špecializovaný trestný súd sa nevysporiadal sa s ich návrhom na doplnenie dokazovania nariadením kontrolného znaleckého dokazovania,
- špecializovaný trestný súd nepripustil viacero otázok, ktoré kládol ich splnomocnenec pri výsluchu svedkov,
- napadnutý rozsudok nie je odôvodnený,
- špecializovaný trestný súd sa nevysporiadal s rasovým motívom.

Trest uložený obvinenému podľa sťažovateľov nespĺňa účel všeobecnej prevencie, keďže trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov za trojnásobnú vraždu a dvojnásobný pokus o vraždu nepôsobí odstrašujúco tak, aby sa v budúcnosti predišlo podobným útokom. Naopak, podľa názoru sťažovateľov takýto trest pôsobí na verejnosť povzbudzujúco, ako to vyplýva z reakcií verejnosti prezentovaných na internetových diskusných fórach, ktoré schvaľujú, ba až vyzdvihujú konanie obvineného.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov na život a na jeho ochranu podľa čl. 15 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR a v zmysle čl. 2 ods. 1 Dohovoru, práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, práva na nedotknuteľnosť obydlia a korešpondencie podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru, práva na rovnaké zaobchádzanie bez ohľadu na príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine podľa čl. 33 Ústavy SR, zákazu diskriminácie podľa článku 14 Dohovoru v spojení s článkom 2 (1) a 13 Dohovoru, práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a práva na účinný opravný prostriedok v zmysle čl. 13 Dohovoru bolo porušené postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, v konaní vedenom pod sp. zn. BB – 4 T/52/2012 a následným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB – 4 T/52/2012 zo dňa 27. 3. 2013.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB – 4 T/52/2012 zo dňa 27. 3. 2013 a zároveň vracia vec na ďalšie konanie Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica.

Ústavný súd priznáva sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 331,15 € vrátane DPH, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Stanislava Jakubčíka...“

Dňa 14. februára 2014 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľov z 10. februára 2014 označené ako „*Vec: Doplnenie sťažnosti*“ (ďalej len „doplnenie sťažnosti“), v ktorom ústavný súd informujú, že proti napadnutému rozsudku špecializovaného trestného súdu podali spolu s ostatnými poškodenými 19. apríla 2013 odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1 To 3/2013 z 18. septembra 2013 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu z 18. septembra 2013“) tak, že ich odvolanie zamietol.

Sťažovatelia v doplnení sťažnosti vyjadrujú nesúhlas so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého mali byť v zmysle (v súlade s napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu) odkázaní so svojím nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. V tejto súvislosti sťažovatelia poukazujú na iné mediálne známe kauzy, v ktorých boli odsúdení zaviazaní na náhradu škody pozostalým príbuzným z titulu nemajetkovej ujmy. Zároveň poukazujú na to, že páchatelia v týchto medializovaných kauzách dostali omnoho prísnejšie tresty než obvinení.

V nadväznosti na predchádzajúcu argumentáciu sťažovatelia v záverečnej časti doplnenia sťažnosti uvádzajú: „*V kontexte vyššie uvedených rozhodnutí o odškodnení ako aj o výške trestu zakladá postup Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica a následne aj postup Najvyššieho súdu SR vážne pochybnosti o dodržiavaní práva na rovnaké zaobchádzanie bez ohľadu na príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine podľa čl. 33 Ústavy SR a rešpektovaní zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru v spojení s článkom 2 (1) a 13 Dohovoru.*“ Z citovaného, ako aj celého obsahu doplnenia sťažnosti nemožno vyvodíť, žeby sťažovatelia jeho prostredníctvom navrhli doplniť petit sťažnosti o namietané porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu z 18. septembra 2013.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu

k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Z petitu citovaného v časti I tohto uznesenia vyplýva, že sťažovatelia, zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 21 ods. 1, čl. 33 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB – 4 T 52/2012 a jeho rozsudkom z 27. marca 2013.

Z časti I tohto uznesenia vyplýva, že proti napadnutému rozsudku špecializovaného trestného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 To 3/2013 z 18. septembra 2013 tak, že ho zamietol. Sťažovatelia formulujú v doplnení sťažnosti výhrady proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu, ktoré ale nepremietli do petitu sťažnosti, t. j. najvyšší súd v petite neoznačujú za porušovateľa svojich práv. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd mohol v súlade so svojou ustálenou judikatúrou sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokovať len v rozsahu namietaného porušenia sťažovateľmi označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Vychádzajúc z obsahovej analýzy sťažnosti sťažovateľov (časť I tohto uznesenia), možno konštatovať, že sťažovatelia uplatnili proti napadnutému rozsudku špecializovaného trestného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, viacero námietok, ktoré možno rozdeliť do dvoch základných skupín,

1. námietky proti časti napadnutého rozsudku, ktorým boli sťažovatelia odkázaní s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie;
2. námietky týkajúce sa napadnutého rozsudku v časti týkajúcej sa rozhodnutia o vine a treste, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej aj „ostatné námietky“).

II.1 K námietkam proti časti napadnutého rozsudku špecializovaného trestného súdu, ktorou boli sťažovatelia odkázaní s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie

Z priloženej fotokópie napadnutého rozsudku vyplýva, že špecializovaný trestný súd osobitným výrokom podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal sťažovateľov ako poškodených s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku o náhrade škody sťažovatelia v prvom rade namietajú, že špecializovaný trestný súd v rozpore s aplikačnou praxou všeobecných súdov v obdobných medializovaných kauzách uplatnil v ich veci postup podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku, keď ich odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie a nerozhodol o náhrade škody sám (podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, pozn.), a namietajú tiež skutočnosť, že výrok o náhrade škody špecializovaný trestný súd neodôvodnil (*„... je nepochopiteľné, že Špecializovaný trestný súd... neprižnal aspoň čiastočne v adhéznom konaní náhradu škody a nemajetkovej ujmy a poškodených odkázal s ich nárokom na občianske súdne konanie a navyše toto rozhodnutie neodôvodnil“*).

Podľa § 172 ods. 2 Trestného poriadku ak sa po vyhlásení rozsudku prokurátor aj obvinený vzdali odvolania alebo taký prejav urobili v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku, môže sa vyhotoviť zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej

škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodeného treba označiť jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom narodenia a miestom bydliska. Ak je poškodeným právnická osoba, treba ju označiť jej obchodným menom alebo názvom, sídlom a identifikačným číslom podľa záznamu v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo inom registri.

Podľa § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

Podľa § 307 ods. 2 Trestného poriadku osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

Podľa § 308 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech obžalovaného môže rozsudok napadnúť odvolaním prokurátor; len čo do povinnosti na náhradu škody má toto právo aj poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti výroku napadnutého rozsudku špecializovaného trestného súdu týkajúceho sa náhrady škody mohli sťažovatelia v zmysle § § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podať odvolanie (čo aj využili); z dikcie § 307 ods. 2 Trestného poriadku pritom vyplýva, že odvolaním mohli namietať aj postup špecializovaného trestného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku (teda aj skutočnosť, že špecializovaný trestný súd vyhotovil v zmysle § 172 ods. 2 Trestného poriadku aj v časti týkajúcej sa výroku o náhrade škody zjednodušený rozsudok, t. j. rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie, pozn.). O odvolaní sťažovateľov bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľov v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Aj keď v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde (vzhľadom na petit sťažnosti) ústavnému súdu neprislúchalo preskúmať príslušnú časť uznesenia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 1 To 3/2013 z 18. septembra 2013, považoval za vhodné poukázať na jeho relevantnú časť, v ktorej sa uvádza: „*Vo vzťahu k napadnutému výroku rozsudku prvostupňového súdu o náhrade škody je potrebné zdôrazniť, že súd rozhodol v súlade so zákonom zjednodušeným písomným rozsudkom, bez jeho písomného odôvodnenia, pretože obžalovaný aj prokurátor sa vzdali práva na podanie odvolania (§ 172 ods. 2*

Tr. por.). Odvolací súd preto nemohol posúdiť z akého konkrétneho dôvodu špecializovaný trestný súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. všetkých poškodených odkázal s ich nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie. Napriek tomuto konštatovaniu sa však Najvyšší súd Slovenskej republiky úplne stotožnil s výrokom prvostupňového súdu o odkázaní všetkých poškodených strán na konanie vo veciach občianskoprávných.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že vo veci spravodlivého a objektívneho rozhodnutia o nárokoch poškodených na náhradu škody bude potrebné vykonať v rámci občianskeho súdneho konania ešte ďalšie značne rozsiahle dokazovanie.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že z rozhodnutí Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, priznaná náhrada škody a to konkrétne [REDAKOVANÉ] vo výške 16 360 eur a 4 090 eur (zo dňa 15. júla 2013 č. 35660/2013 – 1537/62, a č. 35660/2013 – 1537/66), poškodenej [REDAKOVANÉ] vo výške 2.358 eur (zo dňa 18. júna 2013 č. 35660/2013 – 1537/65), poškodenej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vo výške 4 090 eur (zo dňa 15. júla 2013 č. 35660/2013 – 1537/63) a poškodenému [REDAKOVANÉ] vo výške 4 090 eur (zo dňa 15. júla 2013 č. 35660/2013 – 1537/64). Tieto rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti sú už v súčasnosti právoplatné a malo by dôjsť k úhrade priznaných odškodnených súm jednotlivým poškodeným.

Naviac treba uviesť, že podľa zistenia odvolacieho súdu na Okresnom súde Komárno v súčasnej dobe prebieha občianske súdne konanie (vedené pod sp. zn. 13 C/556/2012) na základe žaloby o náhradu predmetnej škody a nemajetkovej ujmy podanej právnym zástupcom poškodených.

Za tejto situácie Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodovanie o uplatnených nárokoch jednotlivých poškodených samotným odvolacím súdom za súčasného stavu veci by bolo predčasné a vzhľadom na zložitosť problematiky a nepochybnú potrebu vykonania ďalšieho značne rozsiahleho dokazovania (vzhľadom na závažné a rozsiahle následky spáchanej trestnej činnosti a s tým súvisiacou komplikovanosťou posúdenia oprávnenosti a rozsahu uplatnených nárokov na náhradu škody) presahovalo by rámec rozhodovania súdu v trestnom konaní.“

II.2 K ostatným námietkam sťažovateľov

Popri námietkach proti časti napadnutého rozsudku špecializovaného trestného súdu, ktorou boli odkázaní so svojim nárokom na náhradu škody na občianskej súdne konanie, sťažovatelia uplatnili v sťažnosti aj ďalšie námietky týkajúce sa vo svojej podstate výroku o vine a treste (v nepriamej súvislosti aj výroku, ktorým špecializovaný trestný súd uložil obvinenému ochranné psychiatrické liečenie). V konkrétnostiach ide najmä o tieto námietky:

1. Námietka proti vyhotoveniu zjednodušeného rozsudku v zmysle § 172 ods. 2 Trestného poriadku;

2. Námietka nedostatočného vysporiadania sa s rasovým motívom konania obvineného v nadväznosti na nemožnosť podania opravného prostriedku proti výroku o vine a treste;

3. Námietka proti výške trestu odňatia slobody (9 rokov) uloženého obvinenému, ktorý sťažovatelia považujú za neprimerane nízky;

4. Námietka proti záveru o zmenšení príčetnosti obvineného, ktorá viedla k mimoriadnemu zníženiu trestu, a v tej súvislosti námietky proti znaleckému posudku a námietka proti tomu, že špecializovaný trestný súd nevyhovel ich návrhu na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania.

Vo vzťahu k ostatným námietkam smerujúcim proti napadnutému rozsudku špecializovaného trestného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nemohli sťažovatelia podať odvolanie ani žiaden iný právny prostriedok ochrany ich práv, čo v súlade s princípom subsidiarity zakladá právomoc ústavného súdu na ich posúdenie.

V súvislosti s ostatnými námietkami sťažovateľov ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou

inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03)

Do ustálenej judikatúry ústavného súdu patrí aj právny názor, podľa ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v trestnoprávnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti týkajúcej sa ostatných námietok sťažovateľov sústredil na posúdenie, či ju možno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých

sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytýkaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že napadnutý rozsudok nie je odôvodnený, ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že špecializovaný trestný súd pri jeho vyhotovovaní uplatnil postup, ktorý mu umožňuje už citovaný § 172 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého je príslušný všeobecný súd oprávnený v prípade, ak sa po vyhlásení rozsudku prokurátor aj obvinený vzdali odvolania, alebo taký prejav urobili v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku (sťažovatelia nespochybňujú, že tieto zákonné podmienky boli splnené, pozn.), vyhotoviť zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie. Sťažovatelia špecializovanému trestnému súdu vytýkajú, že vzhľadom na konkrétne okolnosti ich trestnej veci uplatnil postup podľa § 172 ods. 2 Trestného poriadku, t. j. vyhotovil rozsudok bez odôvodnenia. Ústavný súd nemá v zásade dôvod na spochybňovanie tejto námietky sťažovateľov, zároveň ale pripomína, že aj v prípade, ak by skutočnosť, že špecializovaný trestný súd využil (fakultatívnu) možnosť, ktorú mu ponúka označené ustanovenie Trestného poriadku, hodnotil ako jeho pochybenie, nemohol by na jeho základe vysloviť porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľov. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne poukazuje na svoj už citovaný ustálený právny názor, podľa ktorého postup všeobecného súdu, ktorý je v súlade so zákonom, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd.

Námietku sťažovateľov, že špecializovaný trestný súd vyhotovil v predmetnej veci v zmysle § 172 ods. 2 Trestného poriadku zjednodušený rozsudok, možno nepochybné vnímať aj ako námietku nezlučiteľnosti označeného ustanovenia Trestného poriadku s príslušnými (v sťažnosti označenými) ustanoveniami ústavy a dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd taktiež považuje za vhodné poukázať na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľov. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu preskúmavajúci vec sťažovateľov nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010). Senát ústavného súdu nedisponuje teda právomocou rozhodnúť o tom, či § 172 ods. 2 Trestného poriadku je v súlade s právami podľa ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú. Tento záver možno analogicky vzťahovať aj na výhrady sťažovateľov, ktoré smerujú ku skutočnosti, že ako poškodení nemajú v zmysle platnej právnej úpravy právo podať opravný prostriedok proti výroku napadnutého rozsudku o vine a treste.

Bez ohľadu na už uvedené ústavný súd konštatuje, že samotná skutočnosť, že napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu nie je odôvodnený, sťažuje preskúmanie jeho ústavnej konformnosti. Ústavný súd totiž ďalšie námietky sťažovateľov

môže posúdiť len rámcovo z ostatnej dokumentácie tvoriacej obsah spisu (predovšetkým znaleckého posudku a zápisnice o hlavnom pojednávaní).

Podľa § 307 ods. 1 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť

a) prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku,

b) obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe,

c) poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody,

d) zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní vecí.

§ 308 [Komentár Iura]

(1) V neprospech obžalovaného môže rozsudok napadnúť odvolaním prokurátor; len čo do povinnosti na náhradu škody má toto právo aj poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Námietky sťažovateľov smerujúce proti výroku napadnutému rozsudku o vine a treste ústavný súd taktiež v prvom rade vníma ako námietky proti platnej právnej úprave, konkrétne ustanoveniam Trestného poriadku, ktoré upravujú okruh osôb, ktoré sú oprávnené podať proti výroku o vine a treste riadne a mimoriadne opravné prostriedky (ide najmä o § 307 a § 308, ako aj § 369 Trestného poriadku) z hľadiska ich prípadného nesúladu s ústavou a platnými medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne poukazuje na svoju už citovanú judikatúru, v zmysle ktorej nie je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený posudzovať prípadný nesúlad právnej úpravy označenej sťažovateľmi s ústavou, príp. kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami, vzhľadom na skutočnosť, že to patrí do pôsobnosti pléna ústavného súdu.

Za týchto okolností námietka sťažovateľov o tom, že nemali možnosť napadnúť prostredníctvom opravného prostriedku to, že v napadnutom rozsudku špecializovaného

trestného súdu bol obvinenému uložený neprimerane nízky trest (námietka smerujúca v prvom rade k porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru, pozn.), v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy presahuje ústavný rámec pôsobnosti senátu ústavného súdu. Ústavný súd navyše poukazuje na skutočnosť, že ani z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky nemožno vyvodiť jej povinnosť ustanoviť vo svojom právnom poriadku osobám, ktoré boli poškodené trestným činom, právo podávať opravné prostriedky proti rozhodnutiam trestných súdov o vine a treste. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa aplikovateľnosti čl. 6 dohovoru, ktorý v prvom rade garantuje právo na spravodlivé súdne konanie (teda v trestných veciach aj právo na spravodlivé rozhodnutie o výške trestu, pozn.), na poškodeného v trestnom konaní. Európsky súd pre ľudské práva zastáva názor, že označený článok dohovoru môže byť vo svojej trestnej časti aplikovaný iba vo vzťahu k obvinenému, nie však k poškodenému, keďže proti nemu nebolo vznesené žiadne trestné obvinenie, o oprávnenosti ktorého by sa malo rozhodovať. Článok 6 síce môže byť vo vzťahu k poškodenému teoreticky aplikovateľný, avšak iba vo svojej civilnej časti (Perez proti Francúzsku, rozsudok Veľkého senátu č. 47287/99 z 12. 2. 2004, Pflieger proti Českej republike, rozsudok č. 58116/00 z 27. 7. 2004).

Bez ohľadu na uvedené ústavný súd vo vzťahu k námietke, že obvinenému bol uložený neprimerane nízky trest odňatia slobody, považuje za potrebné poukázať na jeho zlučiteľnosť s § 39 ods. 1 a § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ktoré upravujú inštitút zníženia trestu.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatel'a, ktorý spáchal trestný čin v stave zmenšenej príčetnosti, a súd má za to, že vzhľadom na zdravotný stav páchatel'a by bolo možné za súčasného uloženia ochranného liečenia dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania, pričom nie je viazaný obmedzeniami uvedenými v odseku 3 a zároveň uloží ochranné liečenie.

Z napadnutého rozsudku špecializovaného trestného súdu vyplýva, že obvinenému bol uložený trest za spáchanie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a) Trestného zákona, pričom Trestný zákon ukladá v prípade obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 Trestného zákona trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Vzhľadom na to, že u obvineného znalci konštatovali zmenšenú príčetnosť v okamihu spáchania trestného činu, špecializovaný trestný súd mu v zmysle § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona znížil trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom a uložil trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov [uplatňujúc pritom aj ustanovenia § 36 písm. j) a l), § 37 písm. f) a h), § 38 ods. 2 a 8 Trestného zákona] a zároveň mu uložil podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ústavné ochranné psychiatrické liečenie a podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad na dobu 3 rokov.

Vzhľadom na skutočnosť, že špecializovaný trestný súd dospel na základe znaleckého posudku k záveru o zmenšenej príčetnosti obvineného v okamihu spáchania trestného činu, zodpovedá výška uloženého trestu odňatia slobody miere diskrecie, ktorou špecializovaný trestný súd pri ukladaní trestu obvinenému (vzhľadom na uplatnenie už označených ustanovení Trestného zákona) disponoval, t. j. trest, ktorý bol obvinenému uložený,

nemožno považovať za svojvoľný. Ústavný súd podotýka, že ak sa výška uloženého trestu v posudzovanej veci nachádza v Trestnom zákone vymedzenom rámci, jeho prípadná úvaha o tom, že vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci nemal špecializovaný trestný súd mimoriadne znížiť trest obvinenému takým výrazným spôsobom, ako to v napadnutom rozsudku urobil (na dolnej hranici zákonom ustanoveného rámca, pozn.), nemôže sama osebe viesť k záveru o ústavnej neudržateľnosti tej časti napadnutého rozsudku, ktorým bol obvinenému uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov. Opačný záver by totiž bol prejavom neprimeraného aktivizmu ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorý by spochybňoval ich zákonom vymedzenú diskreciu, ktorá je prejavom ich ústavou garantovanej nezávislosti.

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že na výšku uloženého trestu odňatia slobody mal podstatný vplyv záver o zmenšenej príčetnosti obvineného, ku ktorému špecializovaný trestný súd dospel na základe zákonne vykonaného dôkazu – znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie a z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie dospelých, psychológie sexuality, dopravnej psychológie a výsluchu znalcov na hlavnom pojednávaní. Ústavný súd podotýka, že znalci formulovali v znaleckom posudku pozornosť aj motívu konania obvineného [vo väzbe na námietku sťažovateľov týkajúcu sa osobitného motívu konania obvineného podľa § 140 písm. f) Trestného zákona – etnická, resp. rasová nenávisť, pozn.].

Vo vzťahu k záveru o zmenšenej príčetnosti obvineného v čase spáchania trestného činu, ako aj motívom konania obvineného ústavný súd poukazuje na relevantnú časť znaleckého psychiatrického a psychologického posudku vypracovaného v napadnutom trestnom konaní, v ktorej sa uvádza:

«Motivačné predpolie konania obvineného vytvárajú najmä jeho osobnostné charakteristiky a osobitosti správania Rómov v jeho okolí. Za významné motívy determinujúce správanie obvineného pred a počas skutku možno označiť opätovné prežívanie frustrácie pri výkone vlastnej práce, pocit nedostatočného pracovného uplatnenia pri snahe o riešenie verejného poriadku v meste, najmä čo sa týka problémov

viažucich sa na rómsku časť obyvateľstva, syndróm vyhorenia (prežívanie emočnej vyčerpanosti, osobné zaujatie, nenaplnený pocit úspešnosti, strata potešenia z práce, prejavy, ktoré sa vymykajú z rámci zaužívaných pracovných aktivít, svedčiace o prežívaní stresu a o vyššej miere podráždenosti), strach o svoj život a životy osôb jemu blízkych a napokon paranoický vývoj osobnosti obvineného, súčasťou ktorého bola jeho paranoická obranná aktivita. Bezprostredný motív konania obvineného v kritickom čase skutku nie je jednoznačne jasný. Zo psychologického hľadiska je však evidentné, že došlo k zníženiu prahu tolerancie obvineného jednak na problematiku správania Rómov, s ktorými prichádzal do styku, jednak na znášanie nimi naznačovaného zúčtovania s ním a v neposlednom rade došlo k naliehavej, neodkladnej potrebe realizácie obranne – ofenzívneho opatrenia formou útoku v predstihu a navyše s poslaním, ktoré sám považoval za výsostne prosociálne. Pri zaplavenosti vnútorného prežívania obvineného uvedenými problémami je spustenie správania s extrémnym priebehom možné takmer kedykoľvek.

... Obvinený... v posudzovanom čase trpel prechodnou duševnou poruchou – abnormnou, skratovou reakciou s klinickým priebehom vystupňovaného afektu. Podstatnou, pre tento stav z hľadiska forenzne – psychiatrického posúdenia, bola zmena kvalitatívnej zložky vedomia u obvineného, ktoré bolo v čase skutku /obzvlášť závažný zločin vraždy/ zakalené, zmätené, čo bolo podmienené búrlivým afektom, ktorý bol dôsledkom dlhodobo hromadeného emočného napätia (prostredníctvom mechanizmov osobnosti obvineného – vid' interpretáciu klinicko – psychologickéj expertízy). Konanie v rámci vystupňovaného afektu bolo extrémne heteroagresívne/homicídne. Stav vystupňovaného afektu „vybitím“ odznel, pamäťová nedostatočnosť na svoje konanie u obvineného odpovedá uvedenej kvalitatívnej zmene vedomia, a teda je jej dôsledkom. V súčasnosti ide u obvineného o poruchu osobnosti, kde dominuje paranoický vývin a diskkrétne prejavy organickej poruchy osobnosti.

... Obvinený, vzhľadom na svoj stav abnormnej – skratovej reakcie s vystupňovaným afektom mal podstatne zníženú schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania pre spoločnosť a mal podstatne zníženú schopnosť ovládať svoje konanie v čase spáchania trestných činov /predovšetkým obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy.../, za ktoré je

obvinený. Znalci nemôžu však považovať ovládaciú a rozpoznávaciu zložku inkriminovaného konania u obvineného za vymiznuté.»

Závery formulované v citovanej časti znaleckého posudku vyznievajú zrozumiteľne, logicky a objektívne. Ústavný súd aj vzhľadom na svoje ústavné postavenie vo väzbe na rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov nenachádza relevantný dôvod na to, aby sponchybňoval závery predmetného znaleckého posudku. Podľa názoru ústavného súdu predstavovali tieto závery z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný základ na vydanie napadnutého rozsudku. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s týmito závermi nestotožňujú a navrhli vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, ktorému špecializovaný trestný súd nevyhovel, nemôže zakladať dostatočný dôvod na to, aby ústavný súd ich sťažnosti vyhovel.

Na základe dosiaľ uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je z ústavného hľadiska udržateľný aj v konfrontácii s ostatnými námietkami sťažovateľov. Keďže podľa názoru ústavného súdu neexistuje medzi napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu a obsahom sťažovateľmi označených práv podľa ústavy a dohovoru taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla (vo vzťahu k námietkam sťažovateľov týkajúcich sa výšky trestu uloženého v predmetnej trestnej veci obvinenému, pozn.) viesť k záveru o vyslovení ich porušenia, ústavný súd túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2015